

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING
VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – mei 2019

1. Situering

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand mei.

Daarbij wordt stilgestaan bij:

- de agenda en de discussies op niveau van de Europese Raad en de Raad van de Europese Unie
- de ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Ze maakt gebruik van input van vertegenwoordigers van de beleidsdomeinen in:

- het Strategisch overleg internationale aangelegenheden (SOIA) en
- de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Europese Unie

2. Beknopte samenvatting

2.1. Agenda komende maand van de (Europese) Raad

In de maand juni 2019 is Vlaanderen woordvoerder namens België in volgende vakraden:

Datum	Raadsbijeenkomst
3-4 juni	Informeel Raad Landbouw en Visserij – sessie Visserij
18 juni	Raad Landbouw en visserij – sessie Visserij

2.2. Discussies voorbije maand in de (Europese) Raad

2.2.1. Extern beleid van de EU: België wil financiering voor Afrika oormerken en speciale aandacht voor seksuele en reproductieve rechten

De Raad besprak de uitgavencategorie voor het externe beleid van de EU onder het Meerjarig Financieel Kader 2021-2027 (MFK). België sprak steun uit voor de integratie van het Europees Ontwikkelingsfonds in het MFK en meer specifiek in NDICI (instrument voor Nabuurschap, Ontwikkeling en Internationale Samenwerking). België pleitte ook voor oormerking van de financiering voor Afrika, verwelkomde de speciale aandacht voor seksuele en reproductieve rechten en herhaalde haar steun voor de 25% klimaatbijdrage van NDICI en het belang van de klimaatdoelstellingen in dit programma. Uit de discussie bleek verder dat vooral de Oost-Europese lidstaten het Europees Nabuuschapsinstrument willen behouden als apart instrument omdat ze daarmee de politieke zichtbaarheid, sturing en begrotingsruimte voor het nabuuschapsbeleid beter denken te kunnen garanderen. Om dezelfde redenen wil een aantal lidstaten waaronder Frankrijk het Europees Ontwikkelingsfonds buiten het MFK houden. Dit zou volgens hen de focus op de landen in Sub-Sahara Afrika versterken. Daarnaast vonden sommige lidstaten dat budgettering van het Europees Ontwikkelingsfonds niet mag leiden tot verdringing van andere uitgaven onder het MFK.

2.2.2. EU ministers van Ontwikkelingssamenwerking willen jongeren meer betrekken bij beleid

Jayathma Wickramanayake, de gezant voor jeugdzaken van de Secretaris-Generaal van de VN, sprak met de EU ministers over Jeugd en Ontwikkeling. Zij wees op het belang om jeugd en jongeren te betrekken bij beleidskeuzes en hen verantwoordelijkheid te geven bij beleidsuitvoering. Er zijn echter nog steeds sociale, economische en politieke hinderpalen die jongeren en vooral meisjes beperken in hun deelname aan besluitvorming. De gezant gaf zes aanbevelingen waaronder het bijbrengen van de waarde van multilateralisme aan jongeren en ervoor zorgen dat jongeren kunnen doorstromen naar bestuursfuncties. De ministers beaamden de rol van jongeren in ontwikkeling en drukten de wil uit om meer in te zetten op het betrekken van jongeren bij het bepalen, uitvoeren en evalueren van lokaal en nationaal beleid. Verder beloofden ze om meer in te zetten op de beperkingen die jongeren verhinderen om deel te nemen aan besluitvorming met hierbij specifieke aandacht voor meisjes.

2.2.3. Vlaanderen wil WTO-conforme oplossing om autotarieven te vermijden

Mei 2019 was opnieuw een belangrijke maand voor de EU-VS-relaties. De Executive Working Group die in het leven werd geroepen na de Juncker-Trump-ontmoeting van 25 juli 2018 kwam samen. De werkgroep kon echter nog geen formele start van de onderhandelingen aankondigen over de beperkte akkoorden waarvoor de EU-mandaten in april werden aangenomen. Op 17 mei kondigde president Trump aan dat de beslissing over de automobieltarieven als gevolg van het nationale veiligheidsonderzoek in het kader van de zogenaamde Sectie 232 van de Amerikaanse grondwet met 180 dagen wordt uitgesteld in afwachting van onderhandelingen over een overeenkomst hierover. De ministers van Handel en Commissaris Malmström lieten tijdens de Raad van 27 mei 2019 duidelijk verstaan dat zij constructief het gesprek willen aangaan maar dat enkel een WTO-conform resultaat aanvaard kan worden. Vlaanderen steunt deze aanpak. Verder besprak de Raad Handel van 27 mei de handelsspanningen tussen de VS en China, de Airbus en Boeing cases voor de WTO en de handelsovereenkomst tussen de VS, Canada en Mexico (USMCA).

2.2.4. Vlaams minister Van den Heuvel pleit voor Europese interventie maatregelen voor appels en peren

Vlaams minister voor Landbouw Koen Van den Heuvel maakte zijn entree op de landbouwrapad met een toelichting van de moeilijke marktsituatie voor appels en peren. Namens België en Polen vroeg hij de Commissie om interventie maatregelen. Hij kreeg verder steun van een beperkt aantal lidstaten. Europees Commissaris voor Landbouw Hogan bedankte België voor het aanbrenge van cijfers na zijn oproep op de vorige Raad om marktproblemen te onderbouwen. Hij erkende de stijging in productie en de impact ervan op de prijzen. Voor de peren verwachtte hij een licht betere toestand door het koele weer en de exportmogelijkheden. Hij zag ook mogelijkheden via de reguliere marktinstrumenten. Hij zei dat zijn diensten zullen onderzoeken of de voorwaarden voor marktinterventie vervuld zijn.

2.2.5. België boekte sinds 2011 meer dan beperkte vooruitgang bij 48% van alle landenspecifieke aanbevelingen

Op 27 februari publiceerde de Europese Commissie de landverslagen. Deze landenrapporten geven o.a. een overzicht van de implementatie van de landenspecifieke aanbevelingen van de individuele lidstaten en bevatten ook de resultaten van de diepgaande evaluaties waaraan sommige lidstaten in het kader van de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure in november onderworpen werden. De Commissie stelde vast dat in het algemeen in beperkte mate gevolg wordt gegeven aan de landenspecifieke aanbevelingen, en dit zowel op vlak van begrotingsbeleid als wat de structurele hervormingen betreft. Voor België stelde het landenrapport dat sinds de start van het Europees semester in 2011 bij de uitvoering van 48 % van alle landenspecifieke aanbevelingen aan België "ten minste enige vooruitgang" geboekt werd. Voor 52 % van de aanbevelingen is "beperkte" of "geen vooruitgang" geboekt. De Raad Economische en Financiële Zaken van mei nam conclusies aan omtrent de landenrapporten.

2.2.6. Vlaanderen benadrukt het belang van financiële en fiscale stimuli om de overgang naar een koolstofarme samenleving te bevorderen

In november 2018 bracht de Europese Commissie de mededeling "Een schone planeet voor iedereen: Een Europese strategische langetermijnvisie voor een bloeiende, moderne, concurrerende en klimaatneutrale economie" uit. De mededeling bevat verschillende scenario's om te komen tot een netto-vermindering van ongeveer 85% broeikasgasemissies tegen 2050 ten opzichte van 1990, en twee scenario's om tegen 2050 broeikasgasneutraliteit en daarna negatieve emissies te halen. De Europese ministers van Leefmilieu wisselden tijdens een informele Raad in Boekarest van gedachten over de rol van de burger en hoe het nationale en Europese beleid kan helpen om verandering in levensstijl te bevorderen. Elementen die aan bod kwamen, waren "groene overheidsaankopen", ecologisch ontwerp en eco-labeling, sensibilisering, ruimtelijke ordening en (transport)infrastructuur. Naast circulaire economie, transportinfrastructuur en ruimtelijke ordening benadrukte België het belang van financiële en fiscale stimuli zoals de beprijzing van koolstof omdat dit tot zowel technologische innovatie als gedragswijzigingen bij burgers kan leiden. Voor België is het ook belangrijk dat de Europese fiscale en staatssteunregels voldoende flexibel zijn om publieke en private investeringen in koolstofarme infrastructuur te stimuleren.

2.2.7. EU lidstaten verdeeld over al dan niet meer regelgeving tegen desinformatie

Tijdens een beleidsdebat over desinformatie onderstreepten de cultuurministers het transversale en multidisciplinaire karakter van desinformatie en het belang van kwaliteitsjournalistiek voor het voortbestaan van de democratie. Uit het debat bleek dat de lidstaten van mening verschilden over de noodzaak voor meer regelgeving. Vertrouwen in de platformen en hun zelfregulering is voor sommige lidstaten prioritair, terwijl andere lidstaten pleiten voor meer regelgeving. De gedragscode die door een aantal internetgiganten is ondertekend was een noodzakelijke maar misschien niet voldoende stap. De meeste lidstaten, waaronder ook België pleiten voor de verdere uitbouw en versterking van initiatieven voor kwaliteitsvolle journalistenopleidingen, meer mediawijsheid en kritisch burgerschap.

2.2.8. Vlaanderen vindt genoeg bondgenoten om huidige EU vertegenwoordiging binnen WADA te behouden

De Europese ministers van Sport discussieerden over de herziening van een resolutie uit 2011 over de vertegenwoordiging door en voorafgaande coördinatie binnen de EU aan WADA bijeenkomsten. Deze resolutie beschrijft hoe de standpuntbepaling binnen de EU gebeurt richting het WADA (Wereld Anti Doping Agentschap). Daarnaast staat ook beschreven op welke manier de EU vertegenwoordigd wordt binnen het WADA. Vlaanderen ijverde voor het behoud van 2 voorzitterschapsvertegenwoordigers en 1 expertminister. De positie van expertminister wordt momenteel ingevuld door de Vlaamse minister van sport. Vlaanderen is erin geslaagd om voldoende bondgenoten te vinden voor dit standpunt en deze vorm van vertegenwoordiging te behouden. Vlaanderen had graag de noodzakelijke voorwaarde dat het “een minister van sport” moet betreffen, gewijzigd gezien in de voorwaarde dat het “een persoon op ministerieel niveau moet zijn met voldoende expertise” maar hiervoor was onvoldoende draagvlak te vinden bij de andere EU lidstaten.

2.2.9. Meer grensoverschrijdende samenwerking nodig volgens Vlaanderen om beter te kunnen concurreren met grote Chinese en Amerikaanse bedrijven

De Commissie stelde dat sinds de jaren negentig de concurrentie is toegenomen bij het uitbouwen van de interne markt, maar dat sinds de financiële crisis ook de marktconcentratie is toegenomen op de Europese markt. De marktdominantie van grote bedrijven in de EU neemt toe en daarbij verschilt de situatie van land tot land en van sector tot sector. Verschillende lidstaten onderstreepten het belang van de eengemaakte markt voor de economie maar ook het feit dat er nog te veel belemmeringen bestaan om de interne markt optimaal te laten werken. Verder werd door een aantal lidstaten opgeroepen tot een verdere hervorming van de dienstensector, gewezen op de uitdagingen in de digitale economie, en meegegeven dat de lasten die KMO's ondervinden van de bestaande EU-regelgeving naar omlaag moeten. België onderstreepte dat meer grensoverschrijdende samenwerking de sleutel is tot concurrentie met grote Chinese en Amerikaanse bedrijven. België vermeldde het recente IPCEI-initiatief (Belangrijke Projecten van Gemeenschappelijk Europees Belang) rond batterijen als goed voorbeeld. Voorts legde België nog nadruk op KMO's en het verzekeren van een gelijk speelveld voor onze Europese bedrijven binnen en buiten de Europese Unie.

2.2.10. Vlaanderen wil ambitieus Europees budget voor onderzoek en innovatie

Zowel de Commissie als de lidstaten zien onderzoek en innovatie (O&I) als essentieel voor de concurrentiekracht van Europa. In de Raad Concurrentievermogen benadrukten België en verschillende lidstaten onder meer de nood aan investeringen in O&I, synergiën tussen EU-programma's, grensoverschrijdende samenwerking en het betrekken van de samenleving en de burgers bij het beleid. België pleitte voor een ambitieus Europees budget voor onderzoek en innovatie en een mix van financieringsinstrumenten. Traditioneel werd ook het dichten van de kloof inzake O&I in Europa benadrukt, zodat iedereen aan het Kaderprogramma kan deelnemen. België wil samen met een aantal lidstaten voldoende ondersteuning voor onderzoekers met aantrekkelijke voorwaarden en benadrukte tot slot nog het belang van excellentie.

2.3. Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

2.3.1. Nieuwe voorstellen van richtlijn tijdens de afgelopen rapporteringsperiode

Tussen 1 en 31 mei 2019 werden 2 voorstellen van richtlijn gepubliceerd. Zie bijlage II.

Deze behandelen volgende onderwerpen:

- toepassing van cadmium en cadmiumverbindingen in elektrische contacten
- geharmoniseerde risico-indicatoren

2.3.2. Aangenomen richtlijnen tijdens de afgelopen rapporteringsperiode

Tussen 1 en 31 mei 2019 werden 7 aangenomen richtlijnen gepubliceerd. Zie bijlage II.

Deze behandelen volgende onderwerpen:

- auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt
- voorschriften inzake de uitoefening van auteursrechten en naburige rechten die van toepassing zijn op bepaalde online-uitzendingen van omroeporganisaties en doorgifte van televisie- en radioprogramma's
- vaststelling van geharmoniseerde risico-indicatoren
- aspecten van overeenkomsten voor de verkoop van goederen
- aspecten van overeenkomsten voor de levering van digitale inhoud en digitale diensten
- bestrijding van fraude met en vervalsing van niet-contante betaalmiddelen
- gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas

2.3.3. Stand van zaken omzettingsdossiers

In bijlage II gaat een stand van zaken van de omzetting van Europese richtlijnen. Dit overzicht heeft enkel betrekking op richtlijnen die een omzetting in de Vlaamse rechtsorde vereisen. Waar Vlaanderen bij de omzetting van bepaalde richtlijnen slechts een adviserende rol heeft, worden deze richtlijnen niet in dit overzicht opgenomen omdat zij geen omzetting vereisen in Vlaamse regelgeving.

Er wordt in dit overzicht een onderscheid gemaakt tussen de "interne markt" richtlijnen (Vlaams scorebord interne markt) en de richtlijnen die niet onder de interne markt vallen (overige Vlaamse omzettingsdossiers).

2.3.3.1. Vlaams scorebord interne markt

Voor de categorie van “interne markt” richtlijnen publiceert de Europese Commissie tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een overzicht van de omzettingsprestaties van de 28 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een “Vlaams scorebord interne markt” samengesteld.

A. Vlaams scorebord van juni 2019¹

Het Vlaams scorebord van juni 2019 telt 5 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Vlaanderen heeft hier al 2 richtlijnen van omgezet.

B. Vlaams scorebord van december 2019²

Het Vlaams scorebord van december 2019 telt 7 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Vlaanderen heeft hier al één richtlijn van omgezet.

C. Vlaams scorebord juni 2020³

Het Vlaams scorebord van juni 2020 telt 3 “interne markt” richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.3.3.2. Overige Vlaamse omzettingdossiers

Er zijn momenteel geen richtlijnen die niet onder de interne markt vallen die Vlaanderen moet omzetten.

¹ Het Vlaams scorebord van juni 2019 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2019. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 31 mei 2019 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 12 juni 2019.

² Het Vlaams scorebord van december 2019 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van december 2019. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 30 november 2019 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Europese Commissie ten laatste op 11 december 2019.

³ Het Vlaams scorebord van juni 2020 wordt samengesteld door de Eurocoördinator op basis van het “interne markt” scorebord van de Europese Commissie van juni 2020. Dat laatste is een overzicht van de “interne markt” richtlijnen waarvan de omzettingstermijn verstrijkt op ten laatste 31 mei 2020 en waarvoor de integrale omzetting moet worden gemeld aan de Commissie ten laatste op 12 juni 2020.

2.3.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid dient in mei 2019 nog maatregelen te nemen in 9 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

- 2 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 7 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

Daarnaast was de Vlaamse overheid in maart 2019 betrokken in 14 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers) maar die momenteel nog niet officieel gesloten zijn door de Europese Commissie⁴. Het gaat om:

- 11 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen
- 3 inbreukdossiers wegens niet-correcte of onvolledige omzetting of toepassing van richtlijnen en andere bronnen van het Europees recht

⁴ Deze inbreukdossiers waarin Vlaanderen betrokken was, zijn nog niet gesloten door de Europese Commissie omdat ofwel andere Belgische overheden nog steeds in gebreke zijn of omdat de Europese Commissie nog steeds bezig is met het onderzoek naar de tijdige en volledige omzetting en toepassing van het Europees recht. Inbreukdossiers die geopend werden tegen België wegens niet-naleving van het Europees recht door andere Belgische overheden waarbij Vlaanderen in orde was voor de opening van de inbreuk, worden hier niet gerapporteerd.

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30.04.2018	31.05.2018	30.06.2018	31.08.2018	30.09.2018	31.10.2018	30.11.2018	31.01.2019	28.02.2019	31.03.2019	30.04.2019	31.05.2019
Ingebrekestellingen	6	4	4	7	8	7	11	10	10	7	7	7
Met redenen omklede adviezen	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Dagvaardingen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreuk-dossiers	10	8	8	10	11	10	14	13	13	9	9	9

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda en discussies binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Geert BOURGEOIS

Minister-president van de Vlaamse Regering,
Minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed